

S/S Bore

Foto : Helge Ström-Olsen

Se reportage: [Äldsta ångisbrytaren tuffar vidare](#)

Bore kommer som det verkar få fortleva i Malmö.

Nedan följer en reseberättelse från en tur med Bore 2012.

På "jungfrutur" i Sundet med ångisbrytaren S/S Bore

Helge Ström-Olsen

Som ordförande i Varvshistoriska Föreningen i Malmö fick jag i mitten av september 2012 förmånen att följa med Kockumsbyggda Bore på en tre timmars utfärd i Sundet. Två dagar tidigare hade Trafikverket godkänt isbrytaren för transport av upp till 55 passagerare. Vädret var varmt med strålande sol och vindstilla. En riktig njutbar dag på sjön.

Bore, Kockums byggnummer 70, beställdes av Malmö Hamnförvaltning och levererades 1894 efter sex månaders kort byggtid. Det kraftiga och breda fartyget är nitat i järn och stål och har en maskin på 600 hk. Det är drygt 40 meter långt, nästan 9 meter brett och sticker 5,2 meter djupt. Hon är sannolikt världens äldsta ångmaskindrivna isbrytare som går för egen maskin.

Tanken var att Bore skulle tjäna såväl som isbrytare i hamnen och som reserv för Öresundsbatarna till Köpenhamn när dessa inte kunde segla pga. rådande isläge. På båten finns, förutom personal- och passagerarutrymmen, också ett litet lastrum för post och paket. Under kriget gjordes Bore om till kanonbåt och utrymmen blev hemvist för soldater. Bore användes dessutom i filmen om ingenjör Andrés luftfärd.

Bore var i

tjänst i Malmö fram till 1968. Därefter blev den liggande i Inre Hamnen och under kommande år blev den tillhåll för bostadslösa och vandaliserades. Malmö Hamn beslutade att Bore skulle skrotas i Ystad. Turligt nog blev så inte fallet.

Bore köptes 1983 av Knut Borg, Swecox AB i Västerås. Båten förflyttades till sin nya hemmahamn och renoveringen till originalskick påbörjades. Nya krav på sjösäkerhet har tillkommit och bl.a. har Bore utrustats med ett modernt sprinklersystem och satellitpositionering.

Entusiasten och entreprenören Knut Borg äger också fyrskeppet Malmö Redd som byggdes 1896 och ångbogserbåten Örnen från 1903. Även dessa är helrenoverade och båda två får med stor sannolikhet ny hemvist i Malmö.

Vid den tid det begav sig kunde jag se hamnen från mitt kontorsfönster i "Gängtappen". Som kuriosa tror jag mig minnas att isläget ett år var så omfattande att Bore fastnade i isen och fick hjälpas loss av en av de modernare bogserbåtar som låg vid Saltimporten.

Varje år har Bores ångpanna proveldats vid kaj i Västerås. Det tar flera dygn att elda upp pannorna och grannarna har klagat på den kraftiga svarta kolröken. Det fick Knut Borg att bestämma sig för att flytta Bore till Malmö.

Vi var ett fyrtiotal inbjudna
gäster på Hullkajen som med stor förväntan äntrade landgången
i god tid före
planerad avgång kl.11. Skeppsredare Knut Borg, kapten Harry
Arvenäs och Malmö
Stads f.d. Stadsträdgårdsmästare Gunnar Eriksson tog emot
gästerna.

Att komma ut ur
hamnen var inte helt enkelt. Bore låg med fören inåt och
behövde en stor yta
för att svänga runt. Ångvisslan tjöt och så småningom var vi
ute i "öppen sjö".
Farten varierade mellan 2-3 och 7 knop. Det märktes knappt att
vi var ombord på
en båt.

Efter mycket
mingel, trevliga pratstunder och rundvandring för att beundra
den fantastiskt
genomförda renoveringen kallade kocken till lunch som bestod
av hans
självlagade små delikatesssmörgossar. Kocken Jimmy, som också
han kom från
Västerås, berättade att han hade serverat ombord under de
senaste 15 åren. Det
var fri sittning, några valde de begränsade utrymmena i
manskapsmäss och
passagerarmatsal och andra föredrog att njuta av det fina
vädret på däck.

Mässingen
blänkte, mahognyn sken och den tidsenliga Unionsflaggan med
Sillsallaten
vajade. Bore vände hemåt ute vid fyren Flintrännan Nordost i
närheten av
Öresundsbron. För en icke-seglare var det många år sedan jag
sett Malmö från

Sundet. Konturerna har verkligen förändrats sedan Flygbåtarnas framfart. Tiden gick fort och snart var vi åter i hamn efter en utflykt som i sin helhet sponsrades av Knut Borg.

Bore sköts i Malmö av ett gäng entusiaster, projektledaren Jan-Olov Blid och många andra, bl.a. min f.d. kollega och gode vän, Bengt A Ohlsson från Höllviken. Bengt berättade att man har vissa problem att få nödvändig besättning med rätt behörighet, som t.ex. eldare och ångmaskinister med certifikat. Det finns inte så många ur de här yrkeskategorierna längre.

Under vintern kommer Bore att ligga vid Hjälmarekajen framför Malmö Högskola och på sommaren avser man att den skall ut och segla. Det är tänkt att den vid vissa tider skall vara öppen för allmänheten.